

•eg

y burld gwyn
y burld gwyn du
tri burld gwyn

•eb

y ffenestr
y ffenestr fach
dan ffenestr

•eg

y furd
y furd glas
dan furd

•eb (bengwail)
Dŷg

y gadair
y gadair fawr
Dwy gadair

•eg

y poster
y poster lliwgar
tri poster

•eg

y llyfr
y llyfr ddolod
dan llyfr

•eg

y tap nwy
y tap nwy bach
tri tap nwy

•eb (bengwail)
Dŷg

y ddesg
y ddesg ddolod
tair ddesg

•eg

y pen
y pen mwyd
dan pen

•eg

y tano
y tano diflas
tri tano

•eg

y cyfrifiador
y cyfrifiador cyflun
tri cyfrifiador

•eg (bengwail)
Dŷg

y pensil
y pensil lliwgar
Dan pensil

•eb

y alwanes
y alwanes deu
dwy alwanes

•eg

y cas persil
y cas persil hen
tri cas persil

•eb

y ffeil
y ffeil fawr
dwy ffeil
dan treigl n → ff

•eb (bengwail)
Dŷg

y shegel
y shegel uwel
tair shegel
dan treigl M → S

Enwau Benywaidd / Gwrywaidd → Cenedl

enw benywaidd unigol ar ôl 'y' neu 'r'
↳ Treigladd meddal; y gadair, i'r botel

egb → y dau o rhw e.e beirio

Gwrywaidd → Hwn

↳ Dim treigladd ar ôl 'y'; y bachgen, y coleg, y drws

↳ Ansoddair ddim yn treiglo ar ôl enw gwrywaidd; y bachgen
da, y coleg mawr, y drws melyn

↳ Rhifau MR + y gair

• dau + treigladd meddal • tri + treigladd llais • pedwar + dim treigladd
dau fachgen tri choleg

Benywaidd → Hon

↳ treigladd meddal ar ôl 'y'; y ferch, y ddesg, y gath
(heblaw am "rh)

↳ Ansoddair yn treiglo feddal ar ôl enw benywaidd;
y ferch ghyfar, y ddesg fawr, y gath da.

↳ Rhifau MRS + y gair

• dwy + treigladd meddal • Tair + dim treigladd • pedair + dim treigladd

Benywaidd → ches!!

geiriau sy'n gorffen efo

-aon, -fa, -en, -ach, -as, -es, -ell,
-eb, -eg

Gwrywaidd → ches!!

geiriau sy'n gorffen efo

-awd, -aint, -id/did, -rwydd, -adur, -wr,
-edd, -yn, -iad, -deb

Chwilio'r gwallau 1

Cwestiynau 1

- Faint + o + treigladd meddal + enw lluosog.
- Sawl + enw unigol.

Rhowch 'Sawl' neu 'Faint o' yn y bylchau. Treiglwch os oes angen.

1. Sawl plentyn newydd fydd yn dechrau yn yr ysgol yfory?
2. Faint o chwaraewyr sydd wedi eu gwahardd erbyn hyn?
3. Faint o gwersi sy ganddyn nhw bob dydd?
4. Sawl daeargryn sy wedi digwydd eleni?
5. Faint o milwyr oedd yn ymladd yn yr ail ryfel byd?
6. Sawl triongl glas oedd yn y patrwm?
7. Faint o teisennau wnaiff hi heno?
8. Sawl tudalen sy rhaid i ni ddarllen heno?
9. Faint o trefi glan y môr fyddi di'n eu trafod yn y project?
10. Faint o cynddisgyblion welaist ti yn yr aduniad?

↑
ceir treigladdau

Termau Cymraeg – Rhannau ymadrodd

Dwi'n Siarad Cymraeg

Term	Deall?	Enghraifft
Rhannau ymadrodd	✓	Termau gramatigol ar y rhestr yma!
Enw unigol	✓	Problem (singular)
Enw lluosog	✓	Problemau (plural)
Enw gwrywaidd	✓	~~Dwis~~ law
Enw benywaidd	✓	~~Dwis~~ gi
Enw priod	✓	Pri' Mychyr e.g. Abertawe
Enw torfol	✓	Grŵp o bechem e.g. cŵfa, hŵd
Enw diriaethol	✓	Gair cyflwrdd e.g. car, hawl, llawr
Enw haniaethol	✓	Mein cyflwrdd e.g. teimlaen - hysbysydd
Rhagenw	✓	Gair a ddefnyddir yn llw enw e.g. fi, ti, fe, hi, hwy
Ansoddair	✓	Gair disgrifiol e.g. glas, araf
Cysylltair	✓	Gair sy'n cysylltu e.g. a, neu, oherwydd
Arddodiad	✓	Perthynais e.g. yn, ar, wrth
Berfenw	✓	Gair cwmwl e.g. cerdded, eistedd
Gwrthrych (Object)	✓	yr un sy'n gwerd e.g. Dallenorff y ddrwydd
Goddrych (Subject)	✓	yr un sy'n ddrwydd e.g. cyfr da doe
Berfenw	✓	Rwy a Phwyd Rheda's, Taflodd
Adferf	✓	Gair sydd yn disgrifiol berf Rheda's yn cyflwyn

Cwestiynau

Caeedig → un gair posib
Agored → Amrywiol.

Oes / Nac oes

ie / Nage

Do / Naddo

yn saesneg Maer
arebion to dder
yn "yes" - PATRWM

Oes → Ffurhian ankent

is there a ...

are there any...

Ydy → Ffurhian pendant

is (he) ...

Are (he) ...

Goffenol *

• Treiglo y ferd e.g

- Ddarllenod ei lyfr

- welodd ei rhaglen

Do / Naddo

Sawl → unigol → Sawl plentyn yn y dosbarth
Faint → lluosog → Faint o blant sydd yn y dosbarth

AGORED → Pa? Ble? Beth? Sut?

~~Dim Treiglad = X~~ ~~Treiglad meidd = TM~~

Sut + Berf = X ⇒ Ble / pryd + Berf = X

Sut + enw = TM

Beth + Berf = TM

Pam = X

Faint + Berf = TM

Pwy + Berf = TM

Pa + enw = TM

Pa + enw + Berf = TM

Plin + Berf = TM